

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 43

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

datum: 31 oktober 2018

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Berekening kostprijs en impact verkiezingsprogramma's - Plan van aanpak

Het Federaal Planbureau zal de kostprijs en also de impact van de verkiezingsprogramma's berekenen. De opdracht behelst de berekening op korte en middellange termijn van de gevolgen van de voorstellen van de verschillende partijen en dat op vlak van overheidsfinanciën, koopkracht, werkgelegenheid, sociale zekerheid, milieu en mobiliteit.

Dankzij deze ingreep zullen Belgen, Vlamingen, een correcte voorstelling kunnen maken van alle voorstellen over alle partijen heen. Beleidsvoorstellen die niet realistisch zijn, zullen het niet halen.

In antwoord op mijn vragen om uitleg nr. 2095 van 16 mei 2017 en 2690 van 12 juli 2017 gaf de minister-president aan dat hij voorstander is om de verkiezingsprogramma's ook in Vlaanderen te laten berekenen. Evenwel wenst hij de budgettaire consequenties te kennen, alsook de menselijke capaciteit die nodig is voor alle berekeningen. Tegen de zomer van 2017 verwachtte hij een antwoord van de Studiedienst van de Vlaamse Regering. Het betreft een eerste analyse waarin de minister-president stelt dat er momenteel te weinig capaciteit is om op een objectieve manier de nodige ondersteuning te kunnen bieden. Eveneens diende er in het najaar 2017 een taakverdeling te komen tussen het departement Kanselarij en Bestuur en de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA). Daarnaast dient er op het vlak van ICT een draagvlak te zijn om statistische data te verzamelen en te analyseren.

Het voorstel werd gedaan om te werken met universiteiten en ook het Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek (VITO) daarbij te betrekken. Een volgende stap zou in het najaar van 2017 gezet worden, met name het plan van aanpak.

1. Wat is het plan van aanpak dat eind 2017 aan de minister-president overhandigd zou worden? Hoe ziet het de uitbouw van de VSA?
2. Hoever staat het met het opmaken van een inventaris van analytische capaciteit over de verschillende beleidsdomeinen heen? Welke beleidsdomeinen hebben nog geen antwoord gegeven en waarom niet?
3. Hoe ziet de taakverdeling eruit tussen het departement Kanselarij en Bestuur en de VSA?
4. Wordt een draagvlak ICT opgebouwd om de nodige analyses uit te voeren? Waarom niet? Welke stappen/tools zijn hiervoor nog nodig?

5. Welke zijn de prioriteiten? Op welke manier zal de minister-president die implementeren? Met welke middelen?
6. Welke onderzoeksfaciliteiten zullen betrokken worden bij de doorrekening van de programma's? Zijn hierin ook de universiteiten en eventueel VITO betrokken? Indien niet, waarom niet?
7. Zal de definitieve analyse nog dit najaar gemaakt worden? Wat is de reden dat dit uitgesteld zal worden?
8. Kunnen we een (preliminaire) berekening verwachten naar aanleiding van de verkiezingen van mei 2019? Indien niet, binnen welke tijdspanne ziet de minister-president deze berekening wel gebeuren?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 43 van 31 oktober 2018

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1. In juni 2017 vond op mijn kabinet een overleg plaats met de Vlaamse Statistische Autoriteit over de vraag tot doorrekening van verkiezingsprogramma's. Dat is uitgemond in een uitgewerkte nota (met plan van aanpak) die ik ontving in december 2017.

Het plan van aanpak zet een duidelijk stappenplan uit voor de verdere uitbouw van de nodige capaciteit om de doorrekening in 2024 voor te bereiden en uit te voeren. Daarbij is het van kritisch belang dat de doorrekening op een neutrale en onafhankelijke manier kan gebeuren, en dat dus een onafhankelijke entiteit deze taak op zich neemt. Momenteel is de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA) de enige entiteit binnen de Vlaamse overheid die een decretaal gegarandeerde garantie van onafhankelijkheid biedt voor het uitvoeren van statistisch en analytisch werk.

De VSA heeft sterke expertise in sociale en demografische statistieken, analyses en prognoses, maar heeft minder expertise in huis op het vlak van economische thema's die bij de doorrekening belangrijk zullen zijn. Om de taak van 2024 voor te bereiden is het daarom nodig dat we eerst de permanente capaciteit van de VSA omtrent economische statistieken, analyses en prognoses versterken, teneinde deze gericht te kunnen inzetten in samenwerking met de andere delen van de Vlaamse overheid waar andere expertise beschikbaar is, en eventueel met andere partners buiten de Vlaamse overheid. Het stappenplan dat mij is bezorgd voorziet daarom in een stapsgewijze uitbreiding van deze capaciteit, met een tijdelijke versterking ter voorbereiding en uitvoering van de doorrekening in de aanloop naar de verkiezingen.

Naast een capaciteitsuitbreiding (deels permanent en structureel, deels tijdelijk versterkt in de periode voorafgaand aan de verkiezingen) zullen ook nog rekenmodellen moeten uitgewerkt worden (en bestaande modellen aangepast) om de nodige data te kunnen verzamelen en om de thans beperkte analytische capaciteit te verhogen.

Het stappenplan concludeert dan ook:

"Indien de Vlaamse regering en het parlement werk willen maken van een waarachtige kwaliteitsvolle en onafhankelijke doorrekening zoals in Nederland, en in parallel met de geplande werkzaamheden in het Federaal Planbureau, hebben we nood aan:

- *een versterkte structurele capaciteit om op een permanente basis de nodige economische parameters voor Vlaanderen op te volgen;*
- *een afzonderlijk team om werk te maken van de doorrekening, rekening houdend met een specifiek afsprakenkader dat toelaat om deze doorrekeningen uit te werken.*

Het stappenplan dat hier wordt voorgesteld zou betekenen dat er een versterkte analytische capaciteit voor openbare statistieken over de Vlaamse economie beschikbaar is, die in de verder uitbouw van een volwaardig onafhankelijk statistisch systeem voor Vlaanderen onontbeerlijk zullen zijn. Tenslotte wordt er opgemerkt dat de voorgestelde opbouw momenteel niet is gebudgetteerd en dus

niet kan gerealiseerd worden zonder de toekenning van bijkomende personeelsmiddelen.”

2. Het plan van aanpak bevat ook een inventaris van de bestaande capaciteit over de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid, die de VSA op basis van een bevraging heeft opgesteld. Alle relevante beleidsdomeinen hebben aan deze bevraging meegewerkt.

Uit de inventaris van aanwezige expertise op het vlak van rekenmodellen binnen de Vlaamse overheid blijkt dat die expertise beperkt en gefragmenteerd is. Ondanks het feit dat er een diversiteit aan modellen bestaat die op het eerste zicht toelaten om verkiezingsprogramma's door te rekenen, concludeert de VSA niettemin:

- dat de modellen onvoldoende onderling op elkaar zijn afgestemd (bij corresponderende modellen vormt de output van het ene model de input voor het andere model)
- dat er een grote afhankelijkheid is van externen, en weinig interne capaciteit of modellen in eigen beheer
- dat er weinig of geen personeelscapaciteit beschikbaar voor een doorrekening van verkiezingsprogramma's.

Gelet op dit laatste punt wijst het stappenplan er dan ook op dat er eerst werk moet gemaakt worden van de uitbouw van voldoende interne capaciteit binnen de VSA om de huidige beperkte en gefragmenteerde expertise te kunnen samenbrengen en coördineren. Het stappenplan geeft dan ook een realistisch en stapsgewijs voorstel om die capaciteit verder op te bouwen.

3. De Vlaamse Statistische Autoriteit is ingebed in het departement Kanselarij en Bestuur (DKB) en werkt op een onafhankelijke manier. De VSA werkt wel nauw samen met collega's binnen DKB om de beleidsrelevantie van het werk van de VSA af te toetsen.
4. De VSA heeft als deel van de algemene planning rondom de uitbouw en de versterking van het netwerk Statistiek Vlaanderen extra middelen toegekend gekregen om een nieuwe ICT-infrastructuur uit te bouwen. De ICT-infrastructuur van de vroegere Studiedienst van de Vlaamse Regering, die door de VSA werd geërfd, is niet optimaal geschikt voor de toekomstige taken van de VSA.
Daarom wordt momenteel significant geïnvesteerd in de uitbouw van een nieuw Statistisch Datawarehouse (S-DWH) teneinde een moderne en performante infrastructuur uit te bouwen voor het uitvoeren van de toekomstige taken van de VSA, met inbegrip van de taken van modellering en prognoses.
Het stappenplan voor de uitbouw van het S-DWH wordt momenteel verfijnd; de initiële werkzaamheden voor de uitbouw starten eind 2018, met de geplande aflevering van een nieuwe infrastructuur in 2021.
5. De uitbouw en versterking van de VSA is een van mijn prioriteiten, zoals ook gehonoreerd is in het laatste begrotingsontwerp van deze regering. Hierin werden de permanente werkingsmiddelen van de VSA significant verhoogd, aangevuld met extra tijdelijke investeringen voor de uitbouw van een ICT-infrastructuur gedurende 2019 en 2020. De implementatie van het werkprogramma van het netwerk Statistiek Vlaanderen en van de VSA wordt op jaarbasis goedgekeurd door de Vlaamse Regering door het vastleggen van een jaarlijks Vlaams Statistisch Programma. Het stappenplan merkt daarnaast ook op dat voor de realisatie ervan extra permanente personeelsmiddelen zullen moeten worden ingezet, naast de nodige uitbreiding van werkingsmiddelen en de nodige tijdelijke versterking ten tijde van de verkiezingen. Gelet op de significante bijkomende inzet van personeelsmiddelen die hiervoor vereist is zal de uitbreiding van VSA-personeelscapaciteit bekeken moeten worden in de volgende regeerperiode.

6. Bij de uitvoering van het stappenplan is het uitgangspunt dat er voldoende interne capaciteit aanwezig moet zijn binnen de VSA voor de doorrekening, eveneens om samen te kunnen werken met externe onderzoeksfaciliteiten. Het is te vroeg om nu reeds concrete partners aan te duiden; zonder extra personeelscapaciteit (zoals voorzien in het stappenplan) om deze externe capaciteit te coördineren is het voor de VSA moeilijk om hiervoor reeds concrete stappen te zetten.
7. In mijn antwoord op uw vraag om uitleg 2690 van juli 2017 heb ik aangegeven dat ik een stappenplan zou vragen om de doorrekening te kunnen realiseren tegen de verkiezingen van 2024. De VSA zal de definitieve analyse kunnen maken zodra het stappenplan kan geïmplementeerd worden.
8. Zoals ik eerder al uitgelegd heb zal het niet mogelijk zijn om voor de verkiezingen van mei 2019 een doorrekening uit te voeren. Het stappenplan van de VSA geeft een duidelijk en realistisch plan van aanpak (en ook de in te vullen randvoorwaarden) om deze oefening tegen 2024 op een kwaliteitsvolle en coherente manier te kunnen voorbereiden en uitvoeren.